

Crampus hälsar
en god Antijul!

PAPYRUS 4/2022

CHEFREDAKTÖR:

Saga Brummer

REDAKTION:

Jonas Berg

Valter Finnäs

Anni Holmberg

Alexander Karlman

Tanja Rintala

Emelie Schauman

Edvin Voutilainen

Viktor Östman

LAYOUT: Saga Brummer

PÄRMBILD: Viktor Östman

Tryckt på IB Bokhandel

December 2022

Upplaga: 70

UTGIVARE: Historicus rf

KONTAKT: chefredaktor@helsinki.fi

DENNA PUBLIKATION ERHÅLLER HUS FÖRENINGSTÖD

INNEHÅLL

CHEFREDAKTÖRENS SPALT	4
Saga Brummer	
ORDFÖRANDES SPALT	6
Tanja Rintal	
TOP 3 VRICKADE JULTRADITIONER	8
Emelie Schauman	
ENGULISBERÄTTAR	10
Sebastian Fredriksson	
RECEPT PÅ OÄTBAR KNÄCK	11
Saga Brummer & Alexander Karlman	
JULBOCKEN & KRAMPUS	12
Valter Finnäs	
BIDRAG TILL JULTOMTENS HISTORIA	15
Jonas Berg	
EN ANTI-JUKLAPPSLISTA	20
Viktor Östman	
HALLOWEEN-SPÖKERIET	22
Valter Finnäs	
TORRA HÖRNAN	24
INSÄNDARE & FAMILJEHÄNDELSE	26
Anni Holmberg, Alexander Karlman, Tanja Rintala	
STYRELSE & FUNKTIONÄRER 2023	27

CHEFREDAKTÖRENS SPALT

Bästa läsare!

Hej tomtegubbar vrid på... Klockan är minst tusen, och än en gång har det gått precis som det inte skulle gå. Jag sitter uppe och skriver på min spalt. Litet pinsamt är det ju att erkänna att man inte lyckats bli bättre på att bedöma hur mycket tid som går åt på sådant här, även om man snart fått fungera som chefredaktör i ett år. Litet vemodigt känns det nästan att sitta här och skriva sin sista spalt som chefredaktör, men ingenting gott varar väl för evigt...

Ja, året når tyvärr snart sitt slut, och julen, den är snart här den med. Det är förstås otroligt trevligt och stämningsfyllt och allt det där... men - man måste akta sig för att få för mycket av det goda! För att ni, kära läsare, inte skall få det för trevligt under jullovet bjuder redaktionen denna gång på mörker, ondska och kaos i form av ett anti-julnummer!

I årets juligaste **"Anti-jultidning"** får ni bland annat läsa om vrickade jultraditioner, samt veta allt du behöver veta både S:t Nikolaus, Julbocken, Krampus - och vem vet, kanske du även för reda på vem Anti-Tomten är? (Ifall ni vill veta *ännu* mer har våra fantastiska skribenter delat med sig av litteraturen de använt sig av!)

Så som varje hederlig "Anti-jultidning" gör, innehåller detta nummer självfallet fenomenalt goda anti-julklappstips. Samt ett alldeles (s)makalöst recept på knäck - som även lär knäcka den bästa. (Otrolig vidrighet garanteras!)

Anti-juldikterna uteblev tyvärr den här gången, så dem får ni hitta på själv. Korsord får ni inte heller. Ifall ni vill ha pyssel så för ni helt enkelt vika ihop blaskan ni håller i er hand till ett pappersflygplan eller något. Annat har vi inte att erbjuda på den fronten. Om ni känner er hemskt sårade över detta, får ni gärna göra som "Judas" och "Fabo" (Fabo är även mycket *angy* denna gång) och skicka in en liten ondskefull insändare till redaktionen. Jag kan dock inte garantera att de publiceras. Den saken får ni ta upp med nästa års redaktion.

På det här årets sida har vi ändå hunnit få in några andra meddelanden. Oraklet har tydligen gått bort, och skickade därför in sin egen dödsannons. Makabert. Och väldigt tråkigt. Hur skall vi nu få svar på alla våra frågor? Vilken vidrig tanke. Och det blir bara mer skrämmande. En av våra gulnabbar har faktiskt även varit modig nog att dela med sig av sina

erfarenheter - och bland annat också sina minst sagt *kontroversiella* åsikter gällande Sisu. Usch! Allt var bättre förr.

Ifall du inte känner dig uppskrämd nog utan vill fortsätta på skräcktemat innehåller detta nummer även ett litet reportage från årets Halloween-spökeri.

---

*Denna art av tomte hittas ibland på Klustret.
Kan ibland även hittas på Nylands Nation.
Umgänge rekommenderas inte.*

Läs och rys! Några gästare verkar även ha fångats på bild... Bläddra bara framåt... om ni vågar. Mörkare, ondare och mer kaotiskt än detta blir det nog inte.

Skämt åsido. Ta det ni läser med en nypa salt - eller flera, ifall ni tänkte fixa ”knäck” åt er... Vi har helt enkelt försökt att vara lustiga. Jag hoppas vi även lyckades med den saken. Alla redaktionsens idéer är måhända inte mycket att hänga i julgranen (heheh)...

Nåja, det börjar få lov att vara nog med mig och mitt flummande. Har nog egentligen inte så mycket mera att komma med, och onödigt att skapa text bara för textens skull. (Då kommer ingen ens orka försöka läsa det jag skrivit. Ni som fortfarande är kvar, tack för ert stöd.) Nu tackar jag för mig, för det här året, för en fantastisk redaktion och för minst lika fantastiska läsare. Ifall denna tidning utkommer till julfesten återstår att se. I annat fall når den er säkerligen i något annat skede! Får vi åtminstone hoppas.

Tack och förlåt.

Saga Brummer

Chefredaktör 2022

ORDFÖRANDES SPALT

Bästa förening!

Detta är sista gången jag skriver till er som ordförande, snyft. Ordförandeskapet har varit väldigt lärorikt och tidskrävande, men för att vara ärlig finns det ingen annat jag hellre skulle ha satt min tid på. Historicus har varit mitt livs förening sen första gången jag steg in i unis korridorer. Jag är väldigt tacksam att jag fick leda denna förening som givit mig så mycket under mina studieår. Jag hoppas kommande årgångar av ordföranden kommer få känna lika mycket stolthet som jag över denna förening. Länge leve Historicus!

Året har varit väldigt långt, och vi har hunnit med fast vad. Därmed ska jag presentera för er alla en liten verksamhetsberättelse, finns det något roligare! Ni kan se detta som min julklapp åt er.

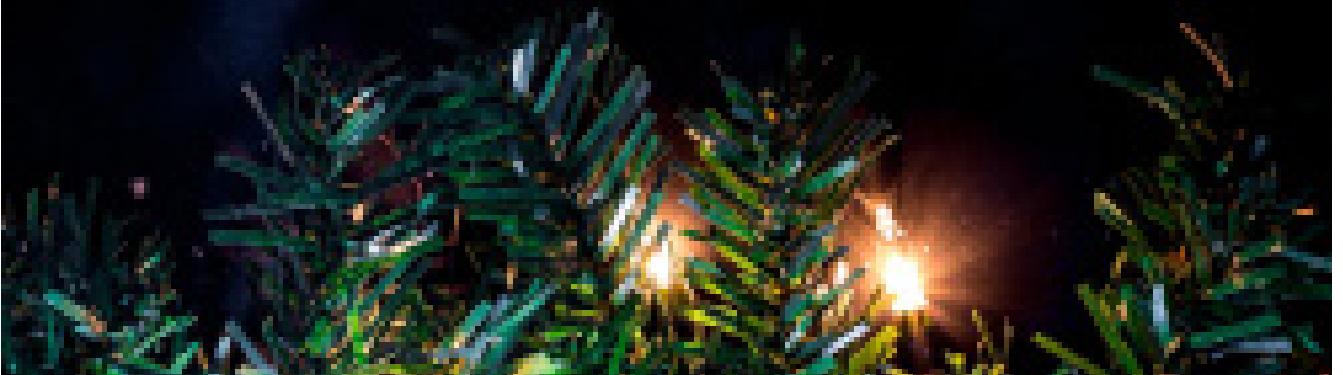
I *januari* gjorde vi ingenting. I *februari* fortsatte vi med att göra ingenting, förutom att ha årsmöte. I *mars* däremot hände allting på en gång, nämligen 60-årsfest på Sveaborg. Årsfesten känns som en evighet sen, minnena har bleknat men roligt hade vi. I april hade vi en kaktussits, fru ordförande minns ingenting. Kan ni gissa vad som hände sista *april*? Jovisst, valborgsmässoafton! Som tidigare år spenderades det tillsammans med Kronos. På första maj firade vi första maj! Sen annars gjorde vi inget speciellt i *maj*, förutom en seminarieresa till Berlin och storsitsen på senatstorget.

I *juni* jobbade de flesta och undvek varandra. I *juli* fick vi abstinens och for på sommarträff till Sjundeå, var vi bland annat såg på traktorer och någon bröt armen. I *augusti* välkomnade vi ett gäng med nya studerande, jee! Hoppas ert första halvår på universitetet och med Historicus har varit superbt! I *september* hade vi massor av program med Kronos, majoriteten var program menade för de nya studerandena, bland annat gulisintagning på Sveaborg och gulissits på Nylands Nation. Vi hade även en kulturappro med Lycksalighetens Ö som var väldigt rolig. I oktober hade vi den årliga Historiaden med Kleio från Åbo, Historicus tog denna gång hem vinsten. Sen ordnades en kryssning till grannlandet Sverige, under kryssningen åt vi gott och bekantade oss med medeltidsmuseet (åtminstone de som klarade av att ta sig dit, fysiskt samt psykiskt). Vi hade även skördefest med Österbottnisk tema, var vi bland annat kastade kniv på Kauhava kommun. *Oktober* var alltså den mest aktiva månaden, med minst tusen roliga evenemang. I *november* hade vi Halloweenspökeri hos våra fina föreläsare, tack för den och förlåt för den gröna färgen Derek och Kristina! I november hölls även Berlinsits för att oss tillbaka till majvärmen. I *december* (alltså nu) ska vi ha en julfest och jag ska hålla mitt sista månadsmöte! Summa summarum, vi gjorde massvis och roligt var det.

Tack för att jag fick vara er ordförande detta händelserika år, det har varit en ära. Vi syns vid julbuffan!

Tanja Rintala

Top 3 VRICKADE jultraditioner

Ho ho ho Historicussare!

En riktigt mörk och kaosfylld anti-jul på er! I skrivande stund står julen i antåg och människor överallt i samhällsbilden anstränger sig för att förbereda de vanor och traditioner som vi förknippar med julen. Vi pyntar vårt hem med grannlåt av alla de slag. Vi lyssnar på julsånger och bakar pepparkakor. Men det finns mycket annat som vi gör och många andra traditioner vi har som egentligen har ett ganska vrickat ursprung. Här följer de (enligt denna skribent) 3 mest vrickade jultraditionerna:

1. Julskinka på julafton

Även om vi inte alla äter specifikt julsinka på julafton så är det definitivt en sed som de flesta av oss känner igen. Detta proteinrika tillägg på julbordet har sitt ursprung i en hednisk rit där ett vildsvin offras under midvinterfirandet för att blidka fruktbarhetens asagud – Frej. Detta är med andra ord en tradition som inte ens hör ihop med julen vilket i kombination med djuroffer aspekten gör detta till en ganska vrickad tradition.

2. Lucia

På andra plats har vi seden där ett italienskt helgon i vitt nattlinne med ljus i håret leder en synnerligen besynnerlig skara genom de nordiska länderna för att sprida ljus. Denna sed har sätt väldigt olika ut på olika platser och under olika tider men den sed som det moderna luciatåget påminner mest om är ett högst Halloween-liknande “bus eller godis” koncept där en skara ungdomar gick från dörr till dörr och samlade gåvor. Dessa gåvor gavs ibland åt de fattiga ifall ungdomarna inte behöll dem själva. Denna sed är alltså besynnerlig hela vägen igenom.

3. Julklappar

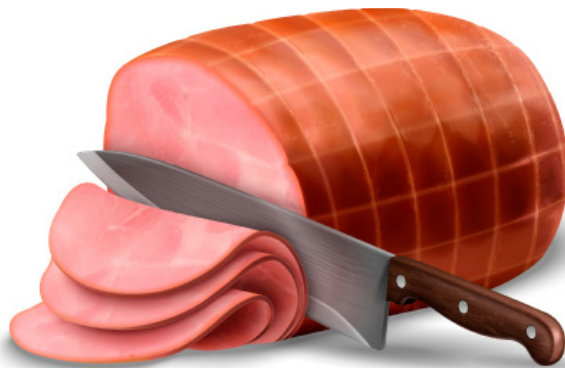
Till skillnad från julskinkan och luciatåget, är detta en sed som är väldigt mycket mer utspridd i julfirandet inte bara i Finland utan världen över. Dagens koncept att ge sina nära och kära uttänkta och meningsfulla gåvor har sitt ursprung i en mycket mindre nobel spratt tradition. Ursprungligen brukade byns ungdomar gå från dörr till dörr och knacka på. Ifall någon öppnade, slängde de in en skämtgåva och sprang fort iväg. Skämtgåvan var ofta ett vedträ eller en halm figur med en lagom elak och förolämpande vers ansluten. Versen förklarade varför mottagaren förärats med den fina gåvan.

Detta vrickade spratt ursprung i kombination med sedens utbredda bruk i dagens julfirande tjänar traditionen titeln - "Den mest vrickade jultraditionen"

Har du ägnat dig åt någon vrickad jultradition?

Den vrickade julfantasten,

Emelie Schauman

EN GULIS BERÄTTAR

Med iver och svett kom jag som gulis gående, det var första dagen vi skulle få lägga blicken på den fantastiska och ståtliga byggnaden Topelia. Pulsen var hög och händerna svettades när jag tog en sväng in på gården och jag började leta efter dom andra blivande historikerna. Där stod dom, jag tvekade en tid efter att ha lagt ögonen på gruppen. Någoting fick mig att stan-na upp, en kall rysning gick ner längs min ryggrad, jag insåg genast vad det var som skrämde mig.... det var dom stora och kusligt skrämmande tutorerna som iakttog mig. Senare skulle det visa sig att mötandet av de andra gulisarna skulle leda till de bästa ögonblicken i mitt liv; kryssningar, österbottniska kultursitser och timmar av pimpsande medan tutorena skriker "drick mera".

Mycket har blivit gjort på hösten, vi fick bekanta oss med Sisu-programmet samt gå på gulissiten. Allting var nytt och spännande. Senare under hösten besökte vi Sveaborg, en kuslig sjöfästning var gulisar försvinner, fick vi höra! Kusliga saker hände även på halloween, speciellt professorerna och lektorerna tog fram deras rysligaste sidor. Det var verkligen hårresande för oss små gulisar som inte visste att spöken var verkliga. Fasansfulla varelser som Shreks, kungar, drakar, Elvisar och självaste Väinämöinen rörde sig med oss gulisar på gatan och skyddade oss. Som tur hade vi även med oss både Tintin och världens sämsta arkeolog Indiana Jones som, trots sina erfarenheter inom scoutliknande aktiviteter, inte bidrog med ett skit.

När vi i Historicus skulle kämpa emot de elaka och blodtröstiga medlemmerna av Kleio, fick vi uppleva, som Tintins goda vän kapten Hadock brukar säga, "bomber och granater".

Slaget var hårt och bittert, det kunde gå hur som helst, men som i alla sagor, så vann hjältarna över det onda. I efterhand har de puniska krigen kommit att jämföras med denna kamp...Kanske jag skarvar lite, men det måste man göra för att en text ska bli spännande. Slagets slut celebrerades med vin, bröd och sång. Vi gulisar väntar ivrigt på deras revansch försök, då vi kan åter visa de äldre medlemmarna i Historicus att vi är redo att bära facklan vidare för den bästa föreningen någonsin.

Summa summarum tackar vi gulisar er Historicusare för en assbra höst, och vi ser fram emot vad resten av studierna har att erbjuda. P.S. Gulisarna måste dock meddela att vi inte förstår detta hat mot Sisu. Problemet tror vi ligger hos användarna och inte hos programmet.

Make pese, not war,

Sebastian Fredriksson

Gulis 2022

Historicus r.f.

Recept på OÄTBAR KNÄCK

Du behöver:

- 2 dl surmjölk
- 2 dl melass
- 2 dl salt
- 1 dl ströbröd
- 2 msk margarin

Vad göra?

1. Blanda surmjölk, melass och salt i en tjockbottnad kastrull.
2. Koka utan lock i ca 30 min. Rör om då och då.
3. Sätt på ugnen på 200 grader.
4. Rör i ströbröd och margarin.
5. Vispa ägg och socker pösigt.
6. Häll smeten i knäckformar. Låt stelna.
7. Förvara på värme-elementet.

NB! Detta recept rekommenderas verkligen NTE!
Redaktionen tar inget ansvar för möjliga följder och biverkningar.

JULBOCKEN & KRAMPUS

Den helgade juletiden och dess klang är tveklöst och oskiljbart associerat med allt varmt, roingivande och genomgående positivt i det moderna västerländska medvetandet. Vem kan i dagens värld ens höra ordet ”jul” utan att tankarna förs till rödkindade tomtefarbröder, öppna brasor, fula stickade tröjor och allt annat slisksött?

Det krävs dock inget mera än att blicka tillbaka på coca-colatomtens nordeuropeiska föregångare, julbocken, för att se att midvinterns festligheter inte alltid har varit vadderat mjuka i kanterna. Man kan endast föreställa sig de potentiella trauman ”Nuuttipukki” kunde åsamka den gamla tidens barn, när han den 7 januari stampade in i stugan iklädd sin djävulsligt horförsedda lädermask med dess tomma ögonhål. Som namnet skvallrar om till den uppmärksamme hörde Finlands ”Nuuttipukki” till firandet av den helige Knuts dag, på finska känd som ”pyhä Knut”, eller i folkmun som ”Nuutti”. Den svenskspråkiga motsvarigheten går att finna i Tjugondag Knut, som sedvanligt firas tjugo dagar efter jul. Men före den petige läsaren lyfter pennan i högsta hugg för att argt påpeka felaktigheter i texten kan i detta skede påminnas om att Knuts dag ursprungligen firades 7 januari: traditionerna har i senare skede förflyttats till tjugo dagar efter julafton. Vad var då meningen med att fira ”Nuutti”? I likhet med den svenska motsvarigheten var tanken att städa ut julen med dess tröttsamma mat och pynt. I Finland var det främst ölen som tyvärr skulle drickas upp. Därför förflyttade sig landsbygdens folk från gård till gård, utklädda till bocken, varvid de vid ankomst krävde den ädla drycken av gårdarnas värdar. Om förfriskningar inte erbjöds blev bockarna, helt förstäeligt, förbannade och kunde åsamka diverse hyss och sabotage.

När jultraditionernas observatör förflyttar sig dryga 1500 kilometer söderut bleknar dock Fennoskandiens julbock i jämförelse med dess centraleuropeiska helvetesbroder – Krampus. Enligt Uppslagsverket *Encyclopedia Britannica* (mera officiella källor än så orkar jag inte bry mig om att söka upp) är Krampus en lämning från förkristna andliga föreställningar. Ovannämnda artikel påstår nämligen att vissa legender (så specifikt av dig *Britannica*...) identifierar den demoniske Krampusgestalten som Hels, den fornnordiska dödsgudinnans, avkomma. Själva namnet på den centraleuropeiske getmannen tros vidare komma från det tyska ordet för ”klo” – *krampen*, och föga förvånande förläggs Krampusstraditionens ursprung ofta till nutidens Tyskland. Såsom historien har gett prov på många gånger försökte kyrkliga institutioner bannlysa - vad de ansåg vara – dyrkan av förkristna traditioner, vilket dock misslyckades i fallet Krampus (även det ett återkommande fenomen i dylika berättelser från europeisk historia). Istället uppstod med tiden en sorts andlig synkretism, och vid Krampus sida ställdes den helgonförklarade, halvhistoriske martyren Sankt Nikolaus: tillsammans blev de två den centraleuropeiska midvintertraditionens dynamiska duo.

Hur fungerade då samarbetet mellan Nikolaus och Krampus? Deras rutin kunde sammanfattas som en arkaisk form av ”good cop/bad cop”, där den förstnämnde fick stå för en den roll vi

idag förknippas med jultomten (med undantag för den hejdlösa kapitalistiska konsumtionen). Den långskäggige och vänlige Sankt Nikolaus anlände årligen med sin demoniske kompanjon på kvällen den 5 december – en kväll i folkmun känd som *Krampusnacht*. Fram tills morgonen den 6 december pysslade de två flurerna med sina respektive specialiteter. Nikolaus belönade, enligt den välbekante tropen, lydiga och snälla barn med presenter enligt deras hjärtans önskan. Nu kunde säkerligen en och annan läsare redan spekulera i vad Krampus belönade olydiga parvlar med; borde det inte enligt samma trop vara kolbitari julstrumpan eller dylikt? Nja, snäppet värre. Minderåriga som hade betett sig uppstudsigt fick enligt folksagorna istället smaka på följande: smisk, slag och spöstraff. Särdeles stretiga barn kunde getmannen bestämma sig för att förtära, eller alternativt dra med sig till helvetets eviga tortyr. ”Något överdrivet!”, kunde kanske någon utan erfarenhet av inbrott på lågstadieskolor inflika.

Om ovanstående centraleuropeiska traditioner ser sig spännande, bisarra eller rentutav exotiska för dagens finländare så var fallet inte mycket annorlunda för gångna generationer av kosmopoliter med band norrut. Från den finländska tidningspressen hittas ett och annat exempel på hur utlandskorrespondenter förmedlade sina upplevelser av de sydliga sedvanorna till läsarkretsen i Norden. Ett sådant i exempel publicerades i tidningen *Svenska Pressens* julnummer från år 1929. Under titeln ”Tyska julseder” skrev en viss dr Wolfgang Mejer ett drygt firsidigt reportage över tyska och österrikiska midvintertraditioner, vari även Sankt Nikolaus och Krampus nämns. Mejers text präglades av ett genomgående folkloristiskt, och något romantiserande, intresse för alla de legender, skrönor och sedvänjor som hörde juletiden till bland de tyskspråkiga. Mycket utrymme tillägnades ”julgubben” som karaktär. I *Svenska Pressen* hette det att julgubben i södra och västra Tyskland, och ända till Wien, kallades Sankt Nikolaus, som ”...ibland åtföljs av en kneckt, ofta nämnd

Krampus. De snälla barnen skänker den vänlige helige mannen med det långa, vita skägget nötter, frukt och bakverk. De olydiga låter han sin knekt ge ris åt.”. Vidare utrymme gavs vår demonvän inte i Mejers artikel. Skribenten riktade däremot mera uppmärksamhet till julgubben i form av karaktären ”knekt Ruprecht”, som enligt Mejer ”...skall enligt många forskares mening ej vara någon ringare man än den gammelgermanske gudfadern Wotan...”. Vad vore en svensksinnad tidning under 1900-talets första hälft utan lite germanism?

Bilden ovan är alltså inte ett omslag från en kultklassiker inom musikgenren Black-Metal, utan ett fotografi av Österrikiska midvintertraditioner. I all ärlighet är det svårt att utpeka hurvida Sankt Nikolaus kadaveransikte eller spandexsatan Krampus är mera skrämmande. Barnen håller sina händer knäppta, förmodligen i desperat bön om nåd. Urklipp från Uusi Suomi, 14.12.1924, NO 291.

Hur ser då Krampus traditionen ut i dagens läge? Kort sagt kan det konstaterats att juletidens centraleuropeiske demon är mera populariserad och vidspridd än någonsin förut. Det idag centrala fenomenet som lyfter upp ovan nämnda skrämselfberättelser går under namnet *Krampuslauf*. I praktiken innebär dylika evenemang att entusiaster klär ut sig i djävulslika, ofta hemmagjorda, dräkter. Dessa paraderar därmed i tåg genom diverse europeiska städers centrum, var de skrämmer upp, eller rentav springer efter beskådare. Enligt Britannica populariserades Krampus till stor del under det sena 1900-talet, som ett led i bevaring av kulturarv.

Hur ser då Krampus traditionen ut i dagens läge? Kort sagt kan det konstaterats att juletidens centraleuropeiske demon är mera populariserad och vidspridd än någonsin förut. Det idag centrala fenomenet som lyfter upp ovan nämnda skrämselfberättelser går under namnet *Krampuslauf*. I praktiken innebär dylika evenemang att entusiaster klär ut sig i djävulslika, ofta hemmagjorda, dräkter. Dessa paraderar därmed i tåg genom diverse europeiska städers centrum, var de skrämmer upp, eller rentav springer efter beskådare. Enligt Britannica populariserades Krampus till stor del under det sena 1900-talet, som ett led i bevaring av kulturarv.

Valter Finnväs

Källor:

Artikel om "Nuuttipukki", ursprungligen publicerat på SKS hemsida,

<https://web.archive.org/web/20070614084202/http://www.finlit.fi/tietopalvelu/juhlat/joulu/nuutti.htm>

Artikel om Tjugondag Knut på Nordiska museets hemsida,

<https://www.nordiskamuseet.se/aretsdagar/tjugondag-knut>

Encyclopedia Britannicas artikel om Krampus, <https://www.britannica.com/topic/Krampus>

Encyclopedia Britannicas artikel om Sankt Nikolaus,

<https://www.britannica.com/biography/Saint-Nicholas>

Uusi Suomi, 14.12.1924, NO 291,

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/1506167?term=Krampus&page=32>

BIDRAG TILL

JULTOMTENS HISTORIA

S:t Nikolaus av Myra, född i en rik kristen familj i Patara i Lykien, är också en av många skyddshelgon för studerande även om han inte är känd för sin intellektuella produktion till skillnad från Isidor av Sevilla, Thomas av Aquino eller Benedikt av Nursia. Det är ändå en logisk grupp att skydda för honom eftersom han också är skyddshelgon för många andra suspekta kringflackande grupper som sjömän, köpmän, barn, ångerfulla tjuvar och ogifta. Enligt obekräftade rykten deltog han i första konciliet i Nicaea där han lär ska blivit reprimerad för att ha gett den lede kättaren Arius eller en av hans följare en örfil eller slag. Långt efter hans död har hans fysiska kvarlevor inofficiellt translaterats från Myra i Anatolien till Bari och Venedig, båda i Italien, i samband med den stora schismen det första korståget.¹

S:t Nikolaus dödsdag och därmed festdag är för övrigt den 6 december i den gregorianska kalendern vilket antyder en länk mellan honom och självständighetsbisin som är en bekant del av helsingforsiska svenska historiestuderandes religiösa tradition.

Detalj ur en medeltida grekisk-ortodox ikon där S:t Nikolaus örfillar Arius vid det första konciliet i Nicaea. (Jonund 2019.)

1990-talsikon som hänvisar visuellt till det första konciliet i Nicaea. (Murlowski 1996.)

¹ "Saint Nicholas" s.a.

1990-talsikon som hänvisar visuellt till det första konciliet i Nicaea. Arius representerad av den österrikiske tyskspråkige Arnold Schwarzenegger. (Levant 1996.)

S:t Nikolaus förknippas ofta med den nutida legendariska personen jultomten.² Jultomten verkar ha mirakulösa krafter eftersom han kan dela ut presenter till alla kristna barn i världen under en dag och en natt, vilket låter som ett resonligt mirakel för ett helgon känt världen över, även om hagiografier sällan upprepar samma mirakel årligen. Inget säger emot att han är densamme S:t Nikolaus, dömd till ett tillsviðare oändligt liv på jorden som ett Guds straff på samma sätt som Kain eller den vandrande juden ur en kristen legend, annat än att evigt liv på jorden just är ett straff (främst för judar) och Nikolaus som helgon torde vara tadelfri i Guds ögon.³ Om han då är odödlig eller ovanligt långlivad

som antaget ovan betyder det att hans translation till Italien måste tolkas som en metafor för att han flyttade till Italien, kanske som ett ställningstagande för den romersk-katolska kyrkan i schismen. Andra har tolkat jultomten som en ämbete som överförs i hemlighet vid innehavarens död.⁴

I den nederländska traditionen anländer han under namnet Sinterklaas från Spanien varje år i november, vilket gör honom till ett unikum bland pensionerade affärsmän i norra Europa eftersom han tillbringar sommaren i söder och vintern i norr.⁵ Eftersom Bari kom att tillhöra kungariket Neapel (1282-1816) som var under den aragonska kronan är det rimligt att säga att hans samröre med Venedig är inofficiellt eller icke-existerande och en *terminus post quem* för hans ankomst till Nederländerna är då rimligen 1282, eftersom han före det skulle ha anlånt från grevskapet eller kungariket Sicilien.⁶

Eftersom Nikolaus redan hade en anknytning till sjömän och köpmän var det naturligt att han redan under medeltiden såg potentialen i Nederländerna som en maritim nation av rang och därför valde att flytta dit för att tidigt kunna förstärka sitt eget brand bland världens rikaste marknader. Detta syntes i hans tidiga närvaro i Nya Amsterdam varifrån det var lätt för honom att göra sig synonym med den orelaterade Father Christmas som de engelska immigranterna torde varit bekanta med.⁷

2 Eller julbocken, julbisin, Farfar Frost, osv. Kär gubbe har många namn.

3 "Wandering Jew" s.a.

4 Pasquin 1994.

5 "Sinterklaas" s.a.

6 "Kingdom of Naples" s.a.

7 "Santa Claus" s.a. Sinterklaas' och Father Christmas' förkristna förfäder och kopplingar till Oden får bli ett föremål för fortsatt forskning.

En viktig detalj i anknytning till hans långa aktivitet i den nya världen är varför den röda och vita dräkten blev standard i avbildningar av honom. Före sekelskiftet 1900 kunde han ofta avbildas i t.ex. en grön kappa som Father Christmas eller vanliga kläder.

Den ikoniska röda klädseln var dock redan standard innan Haddon Sundbloms avbildningar av honom för Coca-Colas räkning gjorde den världskänd.⁸ Det verkar dock rimligt att valet av rött är en konsekvens av den förhärskande rovkapitalismen och den extrema ekonomiska tillväxten i USA kring sekelskiftet.⁹ Man kan spekulera att den är ett av många försök bland kapitalister att appropriera socialistisk symbolik. Hans röda färg blev förknippad med konservativ kapitalism på samma sätt som USA:s republikaner använder rött i sin symbolik. Den internationella kommunismens motdrag under Sovjetunionens ledning var då att på samma sätt som USA:s demokrater använda blått i sin socialistiska julgubbe Farfar Frost (Дед Мороз).¹⁰ Inget säger dock emot teorin att Farfar Frost bara är S:t Nikolaus som lanserat ett alternativt brand i den sovjetiska intressesfären där efterföljandet av kapitalistiskt julfirande inte var önskvärt.¹¹ En intressant utveckling under senare år är att S:t Nikolaus fått mera utrymme i postsovjetiska stater, speciellt Ukraina, som ett avståndstagande från Ryssland och kanske ett ställningstagande för kapitalismen om än inte katolicismen.¹²

*Farfar Frost. En antijultomte, eller jultomten i förklädnad?
("Ded Moroz" s.a.)*

8 Mikkelson 2001.

9 "Robber baron (industrialist)" s.a., "Gilded Age" s.a.

10 "Ded Moroz" s.a. Artikeln nämner även förkommunistiska versioner av Farfar Frost men de är inte relevanta för min bevisföring. Den trägne folkloristen kan göra en koppling mellan Farfar Frosts förkristna slaviska gestalt och Oden om hen så vill.

11 Detta kom till mig i en dröm.

12 "Ded Moroz" s.a.

Jultomten har även använts i polsknationalistisk revanchism, inte minst eftersom hans röda och vita dräkt har polska färger. I revisionistisk historieskrivning beskrivs hur han julen 1942 slog Hitler på käften och sedan sköt ihjäl honom.¹³ Det kan tänkas vara överdrivet, men det verkar rimligt eftersom det anspelar på en tidigare representation av antityskhet hos S:t Nikolaus.¹⁴

*Kristusbarnet, en av flera orsaker till jultomtens antityskhet.
(Praeficke 2009.)*

Denna antityskhet kan eventuellt ha börjat redan under medeltiden med tanke på hans agerande mot Arius vars irrläror spreds speciellt bland germanska folk då.¹⁵ Som trogen katolik blev måhända S:t Nikolaus också förnärmad av Martin Luthers antijulgubbe *Christkind* (Kristusbarnet) som var förhärskande i Tyskland, även bland katoliker, och som delade ut presenter på julafton i stället för på Nikolai dödsdag.¹⁶ Det kan också vara en trop i upphovsmännens produktion eftersom Hitler enligt dem även blev slagen på käften av en polsk pansarvagn igen år 1943, men där kan det vara mera symboliskt för en polsk seger i kriget.¹⁷ Om S:t Nikolaus var en del av den polska motståndsrörelsen eller exilpolackernas militär, agerade han redan då från sin bas på Nordpolen eller i Finland, och hur påverkade det i så fall det finsk-tyska vapenbrödraskapet efter attentatet? Det får framtida alternativ historieforskning utvisa. Den omdanande rödvita Nikolaus fick inget officiellt fotfäste i Tyskland förrän återföreningen på 1990-talet.¹⁸ Kanske även detta var en del av den tyska Vergangenheitsbewältigung och förbättrade relationer med bland annat Polen?

Jonas Berg

---

13 Sabadu 2020a. Upphovsmännen använder polskklingande noms de guerre Joakislaw Brodek, Krzysztof Roguski, Tomasz "Rynszcyd" Jachimek, Pawel Strumień, Henryk Wandal.

14 "Ho ho ho" he said while shooting Hitler "til he died" (Sabadu 2020a). Användningen av ett maskingevär i jultid för att döda en tyskspråkig är en klar hänvisning till McTiernan 1988.

15 "Arianism" s.a.

16 "Christkind" s.a

17 Sabadu 2020b.

Källor

Jonund 2019	“Arius St Nicholas”, Wikimedia Commons, Wikimedia Foundation, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Arius_St_Nicolaus.jpg , hämtad 1.12.2022.
Levant 1996	B. Levant (regi), Jingle All The Way, USA, 1492 Pictures 1996, spelfilm 89 minuter.
McTiernan 1988	J. McTiernan (regi), Die Hard, USA, Gordon Company 1988, spelfilm 132 minuter.
Murkowski 1996	J. Murkowski (regi), Santa With Muscles, USA, Legacy Releasing 1996, spelfilm 97 minuter.
Pasquin 1994	J. Pasquin (regi), The Santa Clause, USA, Walt Disney Pictures 1994, spelfilm 97 minuter.
Praefcke 2009	“Thronendes Jesuskind BNM”, Wikimedia Commons, Wikimedia Foundation, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thronendes_Jesuskind_BNM.jpg , hämtad 1.12.2022.
Sabadu 2020a	Sabadu, A Very Polish Christmas, s.l., indie, musikstycke 3 minuter.
Sabadu 2020b	Sabadu, Mighty Polish Tank, s.l., indie, musikstycke 3 minuter.

Litteratur

“Arianism” s.a	“Arianism”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Arianism#Among_medieval_Germanic_tribes , hämtad 1.12.2022.
“Christkind” s.a.	“Christkind”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Christkind , hämtad 1.12.2022.
“Ded Moroz” s.a.	“Ded Moroz”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Ded_Moroz , hämtad 1.12.2022.
“Gilded Age” s.a.	“Gilded Age”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Gilded_Age , hämtad 1.12.2022.
“Kingdom of Naples” s.a.	“Kingdom of Naples”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Naples , hämtad 1.12.2022.
Mikkelson 2001	J. Mikkelson, “Did Coca-Cola Invent the Modern Image of Santa Claus?”, Snopes, https://www.snopes.com/fact-check/the-claus-that-refreshes/ , 17.12.2001, hämtad 1.12.2022.
“Robber baron (industrialist)” s.a.	“Robber baron (industrialist)”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Robber_baron_(industrialist) , hämtad 1.12.2022.
“Saint Nicholas” s.a.	“Saint Nicholas”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Nicholas , hämtad 1.12.2022.
“Santa Claus” s.a.	“Santa Claus”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Santa_Claus#Origins , hämtad 1.12.2022.
“Sinterklaas” s.a.	“Sinterklaas”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Sinterklaas#Arrival_from_Spain , hämtad 1.12.2022.
“Wandering Jew” s.a.	“Wandering Jew”, Wikipedia, Wikimedia Foundation, https://en.wikipedia.org/wiki/Wandering_Jew , hämtad 1.12.2022.

EN ANTI- JULKLAPPSLISTA

Kol

Vi börjar enkelt med en klassiker. Som liten fick man ständigt höra om hotet att få kol istället för klappar på julafton. Ge en bit kol till dina vänner för att väcka till liv lite barndomstrauman och bidra till anti-jul känslan!

En ugly anti-christmas sweater

Vad sprider bättre anti-julens budskap än en ugly anti-christmas sweater? Det här coola klädesplagget kommer vara det hetaste samtalsämnet på julafton, främst kanske för att din mormor tror du har blivit satanist. Den skjorta som troligen är gjord i en sweatshop i Asien stöder sig på den kapitalistiskt orienterade julhögtiden, vilket är... nej vänta nu lite...

Den här tröjan är ju extrem julig.

Twitter-verifikation

Både aktuellt och kaosbringande. Vem i hela världen skulle spendera 8 dollar per månad på att verifiera sitt Twitter konto? Ja, förutom dina nära och kära efter du har köpt det åt dem såklart. Du kan ju få din familj att förfälska sina konton för att posera som kända personer eller något... typ Donald Trump, Elon Musk eller varför inte Derek Fewster just for the fun of it.

Dig själv

Om det är självgodhet eller desperation som motiverar valet av gåva vet jag inte, och jag tror inte jag vill veta för den delen heller... men faktum kvarstår att ge sig själv som gåva är både självcentrerat och billigt, vilket går emot allt som julen står för. En respektabel antijulklapp kan man konstatera.

Gonna go lay under the Christmas tree to remind my friends and family that I am a gift

Den här upplagan av Papyrus

Vad är inte bättre än lite metahumor? Den här upplagan representerar exakt vad känslan av anti-jul har att erbjuda. Dessutom är du läser den här tidningen i detta nu antagligen den originella ägaren av det här numret, och vad är inte mera anti-jul än att ge en redan använd julklapp?

Din snåla jäkel.

Wiktor Östman

HALLOWEEN- SPÖKERIET

Halloween-spökeriet skedde traditionsenligt inte på Halloween dagen utan först en vecka senare (inte för att det spelar någon roll då Halloween är en amerikansk konsumtionstradition...). Inför kvällen hade alla klätt ut sig enligt bästa förmåga och således fick vi se en förtjusande blandning dräkter. Exempel på vad vi ungdomar klädde ut oss till var Elvis, yogainstruktör, Star Trek-karaktär, Game of Thrones-karaktärer mm. Kvällen inleddes med ett besök hem till Henrika, som bjöd oss alla på lite tilltugg med valfri dryck. Det kan påpekas redan i detta skede att hemma vid varje föreläsare hade vi en presentationsshow där alla fick presentera sina dräkter och kanske dra något program. Lite trångt blev det kanske med 30 personer men alla lyckades hitta en plats att beskåda denna cirkus.

Från Henrika bar det av mot Brändö och hem till Meije. Programmet hemma hos Meije liknande det hos Henrika men skillnaden fanns i "Pull-up tävlingen". Tävlingen gick ut på att dra så många pull-ups

som möjligt. Det enda fotot på oss alla deltagare togs hemma hos Meije, vi är alla glada att tavlan inte föll från väggen då fotografen krockade med väggen. Från Brändö lufsade ett småberusat gäng utklädda ungdomar mot centrum. Synen av detta patrask måtte ha fått en och annan Brändö-mommo att sätta något i vrångstrupen. Dock lyckades vi komma fram till Dereks utan några större katastrofer. Alla föreläsare hade poängsatt dräkterna så att den de gillade mest fick flest poäng. Då dereks var vår sista "station" fick vi höra vinnaren för tävlingen, och såhär blev prispallen: På tredje plats kom Valter och Victor utklädda till Tintin och Haddock, på andra plats Julia och Emil utklädda till Elvis och vinnaren för kvällen Dritero utklädd till yogainstruktör! Jag tror alla (inkluderat undertecknad) var mycket nöjda med vinnaren, även om föreläsarna inte tycks ha hunnit se på House of the Dragon...

Edvin Voutilainen

"Mänskliga rättigheter är bara ett koncept"

- Hört på gulisolympiad

**"Ja vet int om ni kan hjälpa mig,
ja vet int om ja kan hjälpa mig själv"**

- Hört på gradusemi

"Gustav Vasa e lite based"

- Johan

"Va betydde based nu igen?"

- Anonym tant

"Siis mä en oo ikinä varmaan käynyt täällä selvinpäin"

- Hört i Sokos S-market

"Vilka kvinnor menar du?"

"Nååh... kvinnor som... gör mjölk"

- Hört på gradusemi

"Mä olen humanisti enkä verhojen vetäjä"

- Hört på museologin

"Jonski är officiellt inställd."

- Han vet nog varför.

"The size means everything"

- Risto

"Jag ser fram emot att se dig äta"

- Hört på kryssningen

"So I apologize in advance, because this is going to be really boring, and I don't know how to make it more interesting"

- Det är trevligt med ärliga föreläsare.

"Nå int kan vi ju tvinga dig att pissa på dig heller!"

- Viktor till föreläsare

"V-tun nörtit... Molotov blääblääblää"

- Hört i Dystopin

"Minigolf är ju en småsexig sport i alla fall"

- Hört på appron med LÖ

"Sku du se dig själv som en liten b*tch?"

"...Nåjo"

- Hört i Gamlas

"Jag gillar att döda människor, men inte kackerlackor!"

- En viss Ida under gulisintagningen

"Skål, för personen som döda Hitler"

- En imposter som ser på Valkyria

"Lagen är nog whatever"

- Hört av ny gulis

"Det är mycket roligare om det är fascism"

- Gällande en viss modersmålskurs

Historicus ordförande 2022

Axel Gallén "Hiisi" 1899
gouache på papper

Insändare

Utlysande av julkrig!

Julfreden utlyses från Gamla stortorget i Åbo varje år på julafton klockan 12. Det börjar vara ganska passé, så jag tycker vi i stället ska utlysa julkrig från Nya studenthusets balkong klockan 11. En timme räcker gott och väl att hinna skapa kaos och oreda före julfredens utlysande. Föreslag på kaotiska saker man kan passa på att utföra mellan klockan 11–12 på julafton för att förstöra alla andras jul:

- Starta en tuppfäktning på senatstorget.
- Råna riksarkivet.
- Stjäl julklappar av barn.
- Montera ner Yles torn i Böle.
- Starta ett eget fackeltåg.
- Bokbål.
- Gräv upp Gamla Stortorget och hitta arkeologiska fynd så hela området måste spärras.
- Plantera flygekorrar i Brunnsparken så hela södra Helsingfors måste evakueras.

Judas

VÅR KÄRA VÄN OCH VÄGLEDARE

ORAKLET

2022-2022

*Du går ifrån oss
men är ej borta
i våra tankar lever du kvar*

Insändare

Inget julpynt innan december!

Jag anser det fullständigt förkastligt att man julpyntar innan december. På vissa ställen hittar man ju julpynt redan i oktober. Inget fel med julpynt, men det skall gradvis tillkomma under december månad. Julgranen tas in den 23 december och pyntas samtidigt. Inte en dag innan det. Därefter får julpyntet *i varje fall* stanna framme till tjugodag knut. Dessutom borde det vara skillnad på julpynt och adventspynt. Man skall inte göra så som vissa, som slänger bort julpyntet redan på annandag jul. Jag börjar misstänka att detta är någon sorts konspiration mot julen. Genom att truga jul på alla så långt innan jul som möjligt, är folk redan trötta på julen då julen kommer och det egentligen borde vara dags att fira. Glad advent eller god jul. Beroende på när detta läses. NBI Det är en väldigt stor skillnad på dessa två.

Fabo är angry

STYRELSE & FUNKTIONÄRER 2023

ORDFÖRANDE: Valter Finnäs

VICE ORDFÖRANDE: Dominique Stålström

SEKRETERARE: Viktor Östman

SKATTMÄSTARE: Conrad von Heiroth

INFOANSVARIG: Jacob Malmsten

STYRELSESUPPLEANTER: Oliver Tiainen & Julia Presley

ARKIVARIE: Valdemar Forsman

TUTORER: Sigrid Autio & Sebastian Fredriksson

KVARTERMÄSTARE: Sebastian Fredriksson

VICE KVARTERMÄSTARE: Oliver Tiainen

INTENDENT: Dominique Stålström

PAPYRUS CHEFREDAKTÖRER: Viktor Östman & Jonathan Fagerholm

NÄTANSVARIG: Jonas Berg

KAKTUSFOGDE: Anni Holmberg

KULTURANSVARIG: Sigrid Autio

IDROTTSANSVARIG: Edvin Voutilainen

MILJÖANSVARIG: Elsa Lindeberg

HUS-ANSVARIG: Valter Finnäs

ISHA-ANSVARIG: Ragna Moshagen

HSF-ANSVARIG: Samuel Brander

STUDIE- & ARBETSLIVSANSVARIG: Tanja Rintala

JÄMLIKHETSANSVARIG: Casper Widd

ÅRSFESTMARSKALK: Nathalie Kjellman

PAPYRUS/HISTORICUS R.F.
Avdelningen för filosofi, historia och
konstforskning
Unionsgatan 38 A
PB59
00014 Helsingfors universitet

